

La fatiga fiscal

No deixo de sorprendre'm per allò que succeí per un comentari conclusiu, a Catalunya Ràdio, després d'una lamentable mostra de cinisme periodístic del britànic Victor Mallet al *Financial Times*: Catalunya, responsable del balanç en números vermells del deute de les autonomies? L'últim que em faltava per sentir! Tot i així, i no havent estat mai independentista, el que és raonadament lògic és que, per ser l'ase de Balaan o "cornuts i pagar el beure", millor concordar una honorable sortida per a Catalunya i Espanya. La ceguesa dels que Tarradellas anomenava "castellans" és excessiva: suportar greuges i seguir sufragant la festa de l'Estat o d'algunes autonomies, mentre bascos i navarresos viuen feliços a les seves muntanyes, lluny de la tempesta i amb les seves caixes de cabals cuirassades. És que ells no són Espanya? Emulen Catalunya en el seu pesat gravamen de solidaritat? Així és com es paga la sensatesa catalana pel diàleg i el pacte com a alternativa a la violència i les armes? Per què tant i tal ressentiment amb els generosos subministradors de multimilionàries transferències fiscals

que omplen de "solidaritat" a societats ocioses, amb PER, amb murrís administradors que s'encobreixen en ERO fantasiosos o tripijocs dignes del *Guzmán de Alfarache*, *El Buscón Don Pablos* o *El Lazarillo de Tormes*? És que hem retornat de nou al Segle d'Or?

EL PROBLEMA, EL DE SEMPRE: la injustícia distributiva. El que ha canviat és la percepció del problema i la seva expressió argumental. No s'arriba a l'independentisme avui per la via de l'emocionalitat, ni del sentimentalisme, sinó per la quantificació del cost/benefici de les rendes fiscals que una Catalunya hiperlaboriosa produeix cada any. A qui més treballa, més se'l castiga. A qui menys, més el beneficia la solidaritat que uns altres sufraguen. On queda la lògica en aquest desvari? Margaret Thatcher argumentava que "el socialisme fracassa quan s'acaben els diners... dels altres". Aquesta és la qüestió.

CATALUNYA DÓNA SÍMPTOMES de fatiga fiscal, agreujats per la pesadesa d'una crisi pertinaça, que un pèssim govern ni va veure a temps que s'apropava, ni va saber atallar el procés amb polítiques encertades i el

bon sentit. La desraó és descoberta ara pels catalans amb la pèrdua de 2 punts del PIB, el descens en el rànquing de benestar i riquesa de les comunitats autònomes, l'abús dels peatges a les autopistes – gratuïtes a Andalusia o Extremadura –, en el cost exagerat del seu sistema de sanitat, en el dèficit escolar, en la crisi de les seves empreses per manca de crèdit, etc. La mamella de la vaca no dóna per a més, se sent exhausta.

S'HA 'GRIPAT' EL MOTOR del desenvolupament espanyol sobrecarregant la locomotora catalana, i no serà Madrid, epicentre de tots els poders, qui el substitueixi. En el fons prossegueix el debat entre Jefferson i Hamilton i la influència jacobina de la vertebració d'un estat en una societat plural; de la mateixa manera que caldrà desenterrar la teoria del centre i la perifèria de Wittgenstein, per rellegir la realitat social i territorial d'Espanya una vegada més.

EL CENTRE ÉS SEMPRE una concentració excessiva de poder mentre que la perifèria rep minvades rendes i excedents; d'altra forma no seria justificable el desplegament radial de

SALVADOR ANTON

les infraestructures espanyoles, com ho demostra brillantment Germà Bel en el seu últim llibre, ni la postergació, a extramurs de tota lògica i sentit comú, del corredor mediterrani, que afecta el 42% del PIB espanyol. Un disbarat històric que ha conformat un nou model de bicentralitat d'Espanya, les conseqüències del qual seran altament conflictives. Mentre Madrid aspira a ser cap del pop nacional segons el model de París, no s'han adonat del canvi geopolític de la riquesa i del creixement peninsular, decantat cap a un nou cen-

tre en la perifèria mediterrània. Catalunya, València i Balears concentren quasi la meitat del PIB espanyol, regressant l'economia a la història: justament les comunitats que varen substituir a la Corona d'Aragó. La veritat, una Espanya amb dos centres; amb dues cultures i dues llengües. O és que no va coincidir el Segle d'Or espanyol amb una estructura federal i bipolar d'Espanya? Cal adonar-se del cansament fiscal de Catalunya, la raó última abans del conflicte o de les pulsions per la independència: la cartera.